

MÖTE Hírlevél

A Magyar Ökológusok Tudományos Egyesületének hírlevele

Beköszöntő

A Magyar Ökológusok Tudományos Egyesülete (MÖTE) 1997-es alakulása óta némileg keresi a helyét. Eredeti célja az ökológia képviselete, tudományosságának megőrzése volt olyankor, mikor tengert lehet rekeszteni „ökológusokkal”. Erre, részben jogi akadályok miatt a MÖTE-nek végül nem volt lehetősége. Az elmúlt évekre megérett a döntés, hogy a MÖTE, bár nem adja fel a jogi képviselet iránti törekvéseit, elsősorban, mint szakmai-közéleti társaság fog működni. Ennek érdekében egyik fő aktivitásunk a MÖTE „láthatóvá tétele”, azaz a tekintélyének megfelelő hely elfoglalása a hazai tudományos közéletben. Ehhez aktív tagjaink segítségével új honlapot alakítunk ki, és elindítjuk ezt a Hírlevelet. Kérem, osszák meg a hazai ökológiát érintő fontosabb gondolataikat vagy híreiket a MÖTE többi tagjával is. Másik fő tevékenységünk egyesületünk közhasznúvá nyilvánítási folyamatának elindítása, illetve törekvésünk naprakész tagnyilvántartás létrehozására. Örömmel tudatom a tagtársakkal, hogy 2005 szeptemberében a Csongrád Megyei Bíróság a MÖTE-t közhasznú szervezetté nyilvánította.

Kérjük tagtársainkat, fogadják szeretettel a *MÖTE Hírlevelet* és a többi tevékenységünket, és aktívan járuljanak hozzá sikeréhez.

Báldi András, az elnökség nevében

Tudjunk egymásról és önmagunkról!

Az immáron kilencedik évébe lépett Magyar Ökológusok Tudományos Egyesülete hírlevelet indít. Sokan kérdezhetik: Szükség van erre az újabb információforrásra a globalizáció és azzal kapcsolatos információáramlás embertelen világában? A válaszom egyszerű: igen és pont azért. Most a bizonyos ló túlsó oldalára kerültünk azzal, hogy a ránk zúduló információzáporban nem találjuk a helyünket: gyakran többet tudunk arról, hogy min dolgoznak Princeton vagy Oxford egyetemén, mint egy másik hazai intézményben vagy éppen a szomszédos laborban. Kutatók nem ritkán büszkéek arra, hogy bizonyos módszereket igénylő vizsgálatokat külföldön végeztetnek el, holott ugyanazon technikákat tudják itthon is vagy tucatnyi helyen. A MÖTE időrendben első elnökeként örömmel gratulálók az ötlethez és meg vagyok győződve arról, hogy jó értelemben vett ökológiai „pletykalapunk” az Egyesület belső hírei mellett bőven értesít eseményekről, intézményi változásokról, esetleg nagyobb induló témákról és honi ügyeink mellett – kitekintésképpen – a számunkra releváns nemzetközi eseményekről is. Sok sikert!

Gallé László

A szerkesztő előszava

A Kedves Olvasó a Magyar Ökológusok Tudományos Egyesületének első hírlevelét tartja a kezében. A Hírlevél felépítése, és elsődlegesen elektronikus formátuma segíti az Olvasót abban, hogy a számára legfontosabb információkhoz ugorjon egy kattintásra. A hírlevél célja az egyesülettel és a hazai, illetve nemzetközi ökológiai élettel kapcsolatos hasznos információk tömör és minél szélesebb körű ismertetése. Ennek megfelelően a szerkesztők a tagság aktív részvételére számítanak a hírlevél tartalommal való feltöltése érdekében. A közérdekű információkat folyamatosan várjuk Solymos.Peter@aotk.szie.hu címre. A hírlevél – a beérkezett anyagok mennyiségétől függően – évente 2–4 alkalommal jelenik meg. Reményeink szerint a *MÖTE Hírlevél* hasznos kiadvánnyá válik és emellett az Egyesület tevékenységének dokumentálására is szolgál ezzel is elősegítve annak „láthatóvá tételét”. Minden a Hírlevél formátumával és tartalmával kapcsolatos megjegyzést, kritikát szívesen fogadunk.

Solymos Péter, szerkesztő

Tartalom

Beköszöntő.....	1
A MÖTE tisztségviselői (2004-2005).....	2
Lezárult konferenciák.....	2
17th International Botanical Congress.....	2
EURECO 2005.....	2
3. MTBK.....	2
Következő konferenciák.....	3
3. MaViGe.....	3
ECCB 2006.....	3
7. Magyar Ökológus Kongresszus.....	3
Folyóiratbemutató.....	4
A MI újságunk!.....	4
Malakológiai Tájékoztató.....	5
Könyvismertetés.....	5
Élősködés.....	5
A DNS-től a Globális Felmelegedésig.....	5
A MÖTE logó szavazás eredménye.....	6

A *MÖTE Hírlevelet* Kiadja a Magyar Ökológusok Tudományos Egyesülete (6722 Szeged, Egyetem u. 2., levelezési cím: 6701 Szeged, Pf. 51, www.ecology.hu), felelős kiadó: Báldi András (MÖTE elnök), szerkesztő: Solymos Péter.

A MÖTE tisztségviselői (2004-2005)

Báldi András, elnök
 Dévai György, alelnök
 Tóthmérész Béla, alelnök
 Hornung Erzsébet, titkár
 Molnár Gyula, pénztáros
 Fűkőh Levente, elnökségi tag
 Margóczy Katalin, elnökségi tag

Lezárult konferenciák

17th International Botanical Congress

A 2005. július 17–23-ig Bécsben megrendezett 17. International Botanical Congress programján az alábbi két magyar szervezésű növényökológiai szimpózium szerepelt, mindkettő a SZIE MKK Növénytan és Növényélettani Tanszék szervezésében:

- Ecology and Mechanisms of Desiccation Tolerance in Plants (szervezők: Tuba Zoltán, Melvin J. Oliver, Stefan Porembski)
- Grassland ecology under changing climate and land use (szervezők: Mitja Kaligarić, Tuba Zoltán)

Tuba Zoltán

EURECO 2005

2005. november 13–8. között Törökországban került megrendezésre a 10. European Ecological Congress (EURECO). Színhely az Égei-tenger partján levő Kusadasi üdülőterület egyik hatalmas üdülőközpontja, saját tengeröböllel, bungalókkal, hotellel, stb. Magyarországról Batáry Péter kollégám és jómagam vettünk részt a rendezvényen. A nevezetes régióban, ahol Ephezos és más városok mellett az ókori világ 7 csodájából kettő is megtalálható, kiváló fizikai ellátást kaptunk.

Sajnos a szellemiről ez nem mondható el. Nem lehetett nem észrevenni, hogy a szervezés eléggé akadozott, illetve a szakmai színvonal sem igen érte el a megfelelő szintet. Az alábbi pontokat kiemelném ennek alátámasztására: a konferencia a hivatalos dátummal (november 8-13) ellentétben 7-én este elkezdődött, 8-án reggel már a tudományos programok kezdődtek. Persze én, mint sokan mások, 8-i érkezéssel utaztunk. Fő gond azonban az volt, hogy benyomásom szerint nem tudták a szervezők, ki regisztrált, és ki nem. Mi nem szerepeltünk a résztvevőlistájukon, de más hazai kolléga, aki végül nem tudott eljönni, így absztraktot még beküldött, de végül nem regisztrált, és ezt jelezte is, szerepelt előadásával a programban. Ennek az egyik következménye, hogy a 40 ország 300 résztvevő számokat némi fenntartással kell fogadni. Másik lényeges következménye, hogy sose lehetett tudni, egy meghirdetett előadás meg lesz-e tartva, vagy nem.

Több teljes szekció elmaradt, illetve volt ahol csak egy előadás lett megtartva. Ez bennem eléggé lelohasztotta a kedvet arra, hogy beüljek előadásokra. Amelyik szekcióban én adtam elő, ott szerencsére csak egy előadás hiányzott. Ennek helyére egy, az iráni ökoszisztémákat bemutató, leíró jellegű előadásra

került sor (milyen erdőtüpusok, mennyi hektáron, sok szép képpel illusztrálva). Ez át is vezet a következő gondolhoz, mégpedig ahhoz, hogy kicsit sok volt az ilyen jellegű képekkel illusztrált bemutató.

Végül, nem sokat emelt a sikerességen a European Ecological Federation (EEF) jövőjéről szóló informális összejövetel, melyet Pehr Enckell, az EEF elnöke indított rövid bevezetővel. Ezután, miután semmi előzetes anyag, stratégia vagy elképzelés nem volt, csak egyéni ötletek vetődtek fel a résztvevőktől. Lehet, hogy ezek közül is hasznára válhat némelyik az EEF-nek, de jobb előkészítéssel talán többet lehetett volna profitálni a találkozóból. A fő gondja az EEF-nek, ami el is hangzott, hogy nincsen pénze, ami van, azt a British Ecological Society adományozza (az EEF a BES-t „parazitálja”, mint Pehr Enckell mondta). Amíg nincs pénze, és túlterhelt professzorok éjszakai és hétvégi munkája hajtja, lényegében nem is várható jelentősebb teljesítmény.

A fenti beszámoló a személyes véleményem, talán túlzottan kritikus. Hogy mégis ilyennek hagytam, az köszönhető annak a több kollégával a helyszínen folytatott beszélgetésnek, melyekben hasonló kritikák fogalmazódtak meg.

Báldi András

3. MTBK

A III. Magyar Természetvédelmi Biológiai Konferencia 2005. november 3–6. között a Magyar Biológiai Társaság, a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság, az egri Eszterházy Károly Főiskola valamint a Magyar Természettudományi Múzeum szervezésében került megrendezésre. A konferenciát Persányi Miklós környezetvédelmi és vízügyi miniszter nyitotta meg.

A konferencián 403 szakember vett részt, így szinte valamennyi hazai nemzeti park, természetvédelmi hatóság, civil természetvédelmi egyesület, egyetem és kutatóintézet képviseltette magát a négynapos rendezvényen. 37 előadás hangzott el négy szimpózium keretében (erdők, gyepek, agrár és vizes élőhelyek védelme), 151 poszteren mutatták be a résztvevők természetvédelmi eredményeiket, valamint hat problémás természetvédelmi kérdésben a szakemberek vitauléseken egyeztettek véleményüket. A konferencián szerencsére jelentős arányban képviselték magukat egyetemi és főiskolai hallgatók is, akik közül a legjobbakat poszterversenyen jutalmazták. A konferenciához kapcsolódott egy országos parlagisas-védelmi megbeszélés is, ahol egy 3 éves, az Európai Unió által támogatott program fő eredményeit mutatták be a Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület szakemberei. A konferencia utolsó napján az érdeklődők egy kirándulás keretében ismerkedhettek meg a Bükk Nemzeti Park, valamint a Hevesi Fűves Puszták Tájvédelmi Körzet főbb természetvédelmi értékeivel és az ott zajló programokkal.

További információ: www.mtbk.hu

Következő konferenciák

3. MaViGe

Harmadik alkalommal kerül megrendezésre a Makroszkópikus Vízi Gerinctelenek Kutatási Konferencia (MaViGe) 2006. április 13–14.-én az MTA ÖBKI Magyar Dunakutató Állomás, PTE Általános és Alkalmazott Ökológiai Tanszéke, a DE Hidrobiológiai Tanszéke valamint a Magyar Ökológusok Tudományos Egyesülete (MÖTE), szervezésében. Jelentkezési lap, körlevél (meghívó) és egyéb információk megtalálhatók a www.mavige.hu internetes oldalon. A jelentkezési határidő 2005 december 1. volt.

Csabai Zoltán, szervező

ECCB 2006

2006. augusztus 22–26. között az egri Hotel Eger & Park ad otthont Európa első természetvédelmi biológiai konferenciájának (1st European Congress of Conservation Biology, ECCB). A konferenciát a Society for Conservation Biology Európai Szekciója és Magyar Természettudományi Múzeum szervezi.

A konferencia igen jelentős érdeklődést váltott ki. A honlapon levő pre-regisztrációs lehetőséggel már több mint 700-an éltek. Jelentkezőink vannak Európa minden országából, mégpedig szép számmal Közép- és Kelet-Európából. Az ECCB első szponzora a MÖTE volt.

A tudományos program a várakozásokon felül alakul. Sir John Lawton, Georgina Mace és Robert Pressey elvállalták, hogy plenáris előadást tartsanak. Több mint 20 szimpózium és közel 10 műhelytalálkozó javaslatát fogadta el a Scientific Committee. Számítunk Resit Akcakaya (RAMAS kidolgozója), Rob Marrs (editor-in chief, Biological Conservation) és Gary Meffe (editor, Conservation Biology) aktív részvételére is. És végül: közismert szakmai kiadóink (Blackwell, Oxford UP, Cambridge UP, stb.) gondoskodnak arról, hogy megfelelő szakirodalommal csapjuk agyon ráérő időnkent.

További információ: www.eccb2006.org

Báldi András, szervező

1st European Congress of Conservation Biology
"Diversity for Europe"
 22-26 August 2006 - Eger, Hungary

INVITATION TO SUBMIT AN ABSTRACT

The European Section of the Society for Conservation Biology and the Hungarian Natural History Museum invites you to Eger, Hungary for the 1st European Congress of Conservation Biology.

ECCB intend to cover all aspects of conservation biology under the theme of 'diversity for Europe'. We expect contributions to reflect the biological and cultural diversity of Europe, as well as the diversity of approaches to conservation.

For general information or congress registration, please visit the homepage, or contact the Congress Secretariat.

The Scientific Committee announces the CALL for ABSTRACTS for contributed papers and posters, with a deadline of 22nd February 2006. Please, find details on the website.

www.eccb2006.org

7. Magyar Ökológus Kongresszus

Budapest, 2006. szeptember 4–6.

1. körlevél

Tisztelt Kolléga, kedves Barátunk!

Tudományterületünk soron következő rangos seregszemléjét, a 7. Magyar Ökológus Kongresszust 2006. szeptember 4–6. (hétfő–szerda) között rendezzük Budapesten, az Eötvös Loránd Tudományegyetem Természettudományi Karán. Tisztelettel meghívjuk a rendezvényre, és örömünkre szolgálna, ha e szakterületen végzett aktuális kutatómunkájáról előadás vagy poszter formájában beszámolna. A szervezőbizottság törekszik arra, hogy az ökológia tudományának minél teljesebb hazai keresztmetszetét láthassák a résztvevők. Tervezett főbb témáink a következők:

- Populációnövekedés szélsőségekkel: elözönlés és kipusztulás
- Az elterjedési terület dinamikája
- A múlt lenyomatai a jelen életközösségeiben
- A növénytakaró mintázatai és átalakulásuk: mit jeleznek?
- Vízi élőlényközösségek: sérülékenyebbek a szárazföldiekénél?
- A környezetvédelem ökológiai alapjai
- A genetikailag módosított növények természetének ökológiai problémái
- Evolúciós folyamatok ökológiai környezetben
- Élőhelyek szerkezete és változásai
- Élettani mechanizmusok a populációk környezeti válaszában
- Biológiai sokféleség: megőrzés és helyreállítás
- Globális környezeti változások és az ökológiai rendszerek
- Ökológiai környezet – viselkedés kölcsönhatások
- Közösségek kutatásának módszerei és elméleti problémái
- A humán populáció ökológiája és demográfiája
- Ökológiai oktatás és szemléletformálás

A kongresszus mottója: „Ökológia: a XXI. század értékőrző tudománya”

A kongresszus helye: ELTE TTK Budapest lágymányosi egyetemi városa, 1117 Budapest, Pázmány Péter sétány 1/C.

A kongresszus szervezői:

- Eötvös Loránd Tudományegyetem, Természettudományi Kar, Biológiai Intézet tanszékei: Állatrendszertani és Ökológiai Tanszék, Etológiai Tanszék, Mikrobiológiai Tanszék, Növényrendszertani és Ökológiai Tanszék,
- Magyar Ökológusok Tudományos Egyesülete,
- Magyar Tudományos Akadémia Ökológiai Bizottsága,
- Magyar Biológiai Társaság.

A szervezőbizottság tagjai: Kalapos Tibor (vezető), Altbäcker Vilmos, Hahn István, Kun Ádám, Klein Ákos, Márialigeti Károly, Miklós István, Oborny Beáta, Podani János, Scheuring István, Standovár Tibor, Szathmáry Eörs, Szentesi Árpád, Szövényi Gergely, Tóth Zoltán, Török János, Vanicsek László.

A kongresszus titkára: Ódor Péter.

A szervezőbizottság elérhetősége:

- e-mail: mok2006@ramet.elte.hu,
- honlap: <http://ramet.elte.hu/~mok2006>,
- telefon: 06-1-381-2187,
- fax: 06-1-381-2188,
- levélcím: MÖK2006, ELTE Növényrendszertani és Ökológiai Tanszék, 117 Budapest, Pázmány P. stny 1/C.

A kongresszus várható időbeosztása a következő:

- Szept. 4. Hétfő. 10:30-12:00 Megnyitó, plenáris előadások, 12:00-13:30 ebéd, 13:30-16:00 Szekció előadások, 16:00-18:00 Poszterszekció, 18:00-19:00 Munkaértekezlet, 19:00-22:00 Állófogadás.
- Szept. 5. Kedd. 9:00-9:30 Plenáris előadás, 9:30-12:00 Szekció előadások, 12:00-13:30 ebéd, 13:30-16:00 Szekció előadások, 16:00-18:00 Poszterszekció, 18:00-19:00 Munkaértekezlet, 19:00-22:00 Bankett.
- Szept. 6. Szerda. 9:00-9:30 Plenáris előadás, 9:30-12:00 Szekció előadások, 12:00-13:30 ebéd, 13:30-16:00 Szekció előadások, 16:00-16:30 Záróülés.

A kongresszus tervezett tudományos programján plenáris előadások és szekció előadások szerepelnek, emellett lehetőséget biztosítunk poszterek bemutatására és korlátozott számban munkaértekezletek szervezésére is. Minden résztvevő csak egy első szerzős előadással vagy poszterrel jelentkezhet, nem első szerzőként azonban szerepelhet akár több előadásban vagy poszteren is. A szekció előadások időtartama 15 perc, amit 5 perc vita követ. Egyidejűleg három párhuzamos szekció fut majd. A szekcióbeosztást a szervezőbizottság a beérkező jelentkezések ismeretében alakítja ki.

Kérjük, hogy jelezze részvételi szándékát a Jelentkezési lap „online” kitöltésével (<http://ramet.elte.hu/~mok2006>). A lapon adja meg bemutatni kívánt anyagának várható címét és javasolt formáját (előadás vagy poszter). Amennyiben munkaértekezletet kíván szervezni, kérjük jelezze ennek témáját az erre megadott helyen. A kongresszus teljes árú részvételi díja előreláthatóan 18000 Ft, ám a szervezőbizottság támogatók felkutatásával igyekszik ezt mérsékelni. Diákok és nyugdíjasok számára kedvezményes részvételi díjat tervezünk alkalmazni.

A jelentkezés határideje: 2006. február 28.

A kongresszus 2. körlevelét a részletes regisztrációs információval, szálláslehetőségekkel, formai utasításokkal és az összefoglalók benyújtásának módjával előreláthatóan 2006. március végén bocsátjuk ki.

Budapest, 2006. január 24.

Kalapos Tibor, a szervezőbizottság vezetője

Folyóiratbemutató

A MI újságunk!

Az *Acta Zoologica Academiae Scientiarum Hungaricae* az egyetlen hazai kiadású impakt faktorra rendelkező nemzetközi folyóirat, amelyik ökológiai cikkeket is közöl. Impakt faktora 0,125-0,250 közötti, és ez az érték a jövőben csak nőni fog, ha gyakran idézi az ott megjelent cikkeket két éven belül. Évente négy füzet jelenik meg, friss információkat közöl.

Szerzői útmutató, tartalomjegyzék, letölthető cikkek stb. a folyóirat folyamatosan karban tartott honlapján található, a következő címen: <http://actazool.nhmus.hu>

Ha eredményeit nem a Nature-ben akarja közzé tenni, küldje el az Acta-nak. Megéri!

Bakonyi Gábor, főszerkesztő (bakonyi.gabor@mkk.szie.hu)

Malakológiai Tájékoztató

A *Malakológiai Tájékoztató* (*Malacological Newsletter*) legújabb, 23. kötete nyolc dolgozatot tartalmaz:

- Varga, A., Fűköh, L. & Krolopp, E.: Magyar malakológiai bibliográfia (1727-2004). p. 5-129.
- Hum, L.: Középső pleisztocén tufithorizontok megjelenése dunaszekcsői és Mórág környéki löszszelvényekben. p. 131-148.
- Bába, K.: Kárpátjai gyűjtések. p. 149-150.
- Bába, K.: Patakmenti égerligetek vizsgálata Szlovákiában. p. 151-153.
- Bába, K. & Sárkány-Kiss, A.: Adatok a Duna delta szárazföldi csigafaunájához. p. 155-157.
- Čejka, T.: The molluscs fauna changes along a moisture gradient across the lower Morava River floodplain (SW Slovakia). p. 159-167.
- Domokos, T.: A *Nesovitrea hammonis* Ström, 1765 előfordulása és ökológiai viszonyai a Körösök vidékén (Mollusca). p. 169-176.
- Farkas, R.: Adatok az Aggteleki-karszt, a Cserhát és a Putnoki-dombság Mollusca faunájához I. p. 177-202.

A dolgozatok mindegyike angol abstract-ot tartalmaz. A dolgozatok közül kiemelésre érdemes a bibliográfiai munka, mely az előző számban megjelent bibliográfiával (Fűköh, L. & Krolopp, E. (2004): Magyarország negyedidőszaki malakológiai bibliográfiája (1883-2002) – *Malakológiai Tájékoztató*, 22: 5-38.) együtt az egyik legteljesebb Kárpát-medencei irodalmi adatbázis.

A kiadványban szereplő dolgozatok a hagyományoknak megfelelően PDF formátumban megtalálhatók a múzeum honlapján (<http://www.matramuseum.hu/Personal/malacol.htm>).

Fűköh Levente, szerkesztő

Könyvismertetés

Élősködés

Megjelent Rózsa Lajos „*Élősködés: az állati és emberi fejlődés motorja*” című könyve. Megvehető pl. a Medicina könyvesboltjaiban, vagy megrendelhető pl. a www.szakkonyv.hu címen.

Könyvismertetésekéből:

„A könyv tökéletesen megfelel a szakmai követelményeknek és esztétikai igényeknek”
(*Orvosi Hetilap*)

„Nem a szokványos jellegű 'Parazitológia' könyv ez.”
(*Magyar Epidemiológia*)

„... jó szívvel ajánljuk a szerző tudományos hitelességű, ugyancsak érdekesítő stílusban megírt könyvét ...”
(*Madártárlat*)

A DNS-től a Globális Felmelegedésig

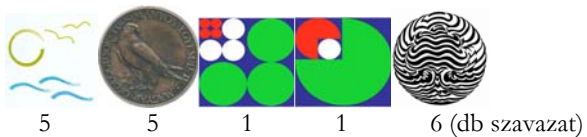

Megjelent Jordán Ferenc szerkesztésében „*A DNS-től a Globális Felmelegedésig – A 70 éves Vida Gábor köszöntése*” című kiadvány (Scientia Kiadó, 2005). A tizenhárom fejezet népes szerzőgárdájában megtalálhatjuk többek között Szathmáry Eörsöt, Varga Zoltánt vagy éppen Pócs Tamást. A könyvet az egyetemi tankönyvboltok és a nagyobb könyvesboltok árusítják rövidesen.

Az Előszó soraiból: „Kicsit talán mitha a nagy sikerű *Evolúció* könyvsorozat ötödik kötetének folytatását tartanánk kezünkben, jelezve, hová tolódtak az akkori frontvonalak.”

A MÖTE logó szavazás eredménye

Az egyesület logójának kidolgozásához e-mailes szavazás alapján 2005 évben kikértük a tagság véleményét. A beérkezett 18 szavazat az alábbi módon oszlott meg a felkínált logó változatok között:

A szavazók közül sokan egyik logó variációval sem voltak megelégedve és „ha mindenképpen választani kell” alapon szavaztak. Ezek alapján úgy gondoltuk, hogy a logónak, a MÖTE majdan közismert jelképének kiválasztását elhalasztjuk.

Kérjük kedves tagtársainkat és olvasóinkat, hogy ha valakinek ötlete volna logóra, esetleg kész logó terve van, vagy tud javasolni olyan grafikust, aki feltehetően számunkra megfelelő terveket tudna készíteni, vegye fel a kapcsolatot Sólmos Péterrel (Solymos.Peter@aotk.szie.hu).

Sólmos Péter

Fotó: Molnár Gyula